

Kerstmis 2019 AvP

Wees welkom allemaal. Wij zijn bij elkaar omdat het kerstmis is, een feest dat in deze dagen over heel de wereld en op allerlei manieren wordt gevierd. Met toeters en bellen, met lichtjes en intimiteit, met eten en cadeaus, met liedjes en gebeden. Nu en hier in dit uur proberen wij hem te gedenken die de oorsprong is van dit feest. Wij zongen hem al een welkom toe: nu zijt wellekome, Jesu Lieve Heer. Ik hoop dat deze twee dingen samen komen in dit uur. Dat wij ons zelf welkom weten hier bij elkaar en dat we welkom kunnen zeggen tegen hem die komt van also hoge en also veer. Nu zijt wellekome. Probeer ruimte te geven aan dit nu. Om die ruimte te vinden zijn we een moment stil.

Heer, ontferm U Eer aan God in den hoge

Gebed

Gezegend zijt Gij, onkenbare die ons nabij komt in de geboorte van Jezus. Hij is licht uit uw licht. Laat hem een helder licht zijn in deze nacht, opdat wij zien wat onzichtbaar is, opdat wij op het spoor komen van uw aanwezigheid door hem die komt van also hoge en van also veer. Amen.

Jesaja Lucas

Overweging

Gloria in excelsis Deo; eer aan God in den hoge. Wij zongen die zin zojuist zes maal. Eenmaal is niet genoeg. Het is geen bewering, maar een lofprijzing. Deze vier woorden laten zich beter zingen dan zeggen, ze zijn meer een uitroep dan een uitspraak. Dat hoort bij het feit dat wij nu, op deze plek, ons geloof vieren. Wij begeven ons eerder in de sfeer van de intuïtie dan in die van de berekening. Wat wij hier doen is eerder een droom vieren dan vergaderen over een beredeneerd plan. Het gaat er hier en nu om dat wij een glimp opvangen en beleven van ons diepste verlangen. Dat verlangen krijgt richting en verband nu wij de geboorte vieren van een kind dat zal uitgroeien tot volle menselijkheid. Een kind in wie het goddelijk geheim zich gaat manifesteren.

Na zijn dood hebben leerlingen van Jezus heel lang rondgelopen met alles wat ze gezien en gehoord hadden. Hoe hij een mens was zoals eigenlijk ieder mens zou moeten zijn. Ze waren gemotiveerd om daarvan te getuigen voor iedereen die het maar horen wilde en ook voor degenen die het niet wilden horen. Ze vertelden over hem, over de wonderlijke dingen die hij deed. Hoe hij mensen genas en weer op de juiste weg zette. Ze vertelden over de manier waarop Jezus in de werkelijkheid van elke dag het geheim ontdekte. Hoe hij God aansprak met de vertrouwelijke naam 'abba', dat is 'pappa'. Hoe hij op een heel eigen manier omging

met mensen, vooral met degenen die zich aan de rand van de samenleving bevonden, zoals armen, zondaars en melaatsen, uitgestotenen uit de gevestigde orde.

Die Jezus hebben wij welkom geheten: van alzo hoge, van alzo veer. Niet voor niets van alzo hoge, van alzo veer. De menselijkheid en de solidariteit waar dit kind voor staat, is niet onmiddellijk in onze gewone leefomgeving voorhanden. Dit kind vertegenwoordigt de mens zoals die bedoeld is, met zijn goddelijke kern. Die goddelijke kern heeft twee polen. Hij komt van alzo hoge en alzo veer, en is tegelijkertijd heel dichtbij. In de geboorte van Jezus vieren wij de betrokkenheid op elkaar van het goddelijke en het menselijke. Wij vieren de aanwezigheid van Jezus, aangekondigd door engelenkoren vanuit de alomvattende ruimte en mens geworden uit Maria in een eenvoudige locatie dichtbij op deze wereld.

Wij proberen kerstmis te vieren zoals dit feest bedoeld is. Naar zijn bedoeling is het een religieus feest, een feest waarin de verbinding van de werkelijkheid met haar mysterie centraal staat. De werkelijkheid is wat wij kunnen meten en aanraken. Het mysterie daarin is het onaanraakbare, datgene wat die werkelijkheid bezielt, de goddelijke vonk erin. Deze verbinding is nu, met kerstmis, aan de orde. Dat blijkt bijvoorbeeld uit hoe vanouds het credo, de officiële geloofsbelijdenis van de kerk, staande wordt uitgesproken. Wij blijven rechtop, tot de woorden komen 'et incarnatus est', hij is vlees/mens geworden. Bij die woorden buigen vanouds gelovigen hun hoofd. Waarom? Omdat daar, in de incarnatie, in de menswording, het raakpunt ligt tussen alzo veer en heel dichtbij. Het verbindingspunt tussen 'zo ver als God almachtig' en 'zo dichtbij als je allerrijste jij', zoals Leo Vroman dat ooit noemde.

Zo gezien is de viering van kerstmis een uitdaging voor het leven van alle dag. Want in ons denken, voelen en doen is er steeds de dynamiek van afstand en nabijheid, een dynamiek die ons op spanning houdt. Verken de buitenruimte en de binnenruimte. Om de aarde goed te zien, zeggen astronauten, moet je de grote ruimte in. Van alzo hoge en alzo veer is de aarde ongekend mooi. Maar blijf niet hangen daarboven. Ga terug en realiseer je diep van binnen hoe je een deel bent, opgenomen in het levende web van het heelal. Doe eens een kerstoefening. Zoek balans: neem afstand en kom dichtbij. Durf te leren door buiten de bubble te treden van je eigen vastomlijnde ideeën, troosteloze gevoelens of ingeslepen gewoonten. Op de juiste afstand kan een ander licht binnenvallen. En durf dat te ervaren door naar binnen te gaan, te geloven, dat is: vertrouwen op je diepste verlangen.

Kerstmis kan voor ons het signaal zijn dat in de geboorte van Jezus de wereld een plek wordt waar je God kunt vinden en echt mens kunt worden. 'Doe zoals God: word mens.'

Voorbede

Dat we elkaar in deze dagen niet verloren laten lopen, maar elkaar warmte en geborgenheid geven.

Laat ons zingend bidden

Dat wij niet bang zijn afstand te nemen van ingeslepen gewoontes. Dat we naar onszelf en naar anderen kunnen kijken met nieuwe ogen.

Laat ons zingend bidden

Dat we ons steeds meer realiseren een deel te zijn van de schepping. Dat we eerbiedig omgaan met mensen en met de natuur.

Laat ons zingend bidden

Uit het intentieboek

Slotgebed

Eeuwige, wij danken U voor het licht en de liefde van deze kerstnacht. Verlicht ons met uw licht en maak ons bereid dit licht in onszelf te accepteren en het uit te dragen en te werken aan een nieuwe aarde. Amen.